

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra českého jazyka a literatury

Bakalářská práce

Psaná čeština vietnamských rodilých mluvčích

Vypracovala: Thi Kieu Oanh Vu
Vedoucí práce: Mgr. Iva Mrkvičková, Ph.D.

České Budějovice 2014

Poděkování

Ráda bych poděkovala mé vedoucí bakalářské práce Mgr. Ivě Mrkvičkové, Ph. D. za ochotu, čas a hlavně trpělivost, které mi věnovala při konzultacích. Velice si cením jejích podnětných rad, inspirací, připomínek a korektur.

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

Podpis studenta

Anotace

Cílem této práce je prostudování odborné literatury zaměřené na češtinu jako cizí jazyk a na výuku češtiny jako cizího jazyka pro rodilé vietnamské mluvčí. Dále se práce bude zabývat sociolingvistickou analýzou jazykové situace vietnamské menšiny v České republice, s ohledem na jazykové podmínky při udělování trvalého pobytu na území České republiky.

Abstract

The aim of this work is to review the literature focused on Czech as a foreign language and the teaching of Czech as a foreign language for native Vietnamese speakers. Furthermore, it will deal with the sociolinguistic analysis of the language situation of the Vietnamese minority in the Czech Republic, with regard to the language conditions in the granting of permanent residence on the territory of the Czech Republic.

Obsah

Úvod	8
1 VIETNAMSKÁ MENŠINA V ČESKÉ REPUBLICE.....	9
2 VIETNAMŠTINA × ČEŠTINA	13
2.1 Vietnamská × česká latinka	14
2.2 Čtení jednotlivých písmen	15
2.3 Základní slovní zásoba vietnamštiny a rozeznávání slov ve větě.....	16
2.4 Gramatické kategorie, rod, skloňování, časování	17
2.5 Význam slov a slovní zásoba.....	18
2.6 Oslovování, jméno a příjmení.....	19
2.6.1 Oslovování.....	19
2.6.2 Jméno a příjmení	20
3 CHYBY RODILÝCH VIETNAMSKÝCH MLUVČÍCH V ČEŠTINĚ	22
3.1 Fonologická rovina	22
3.2 Lexikální rovina.....	24
3.3 Syntaktická rovina	26
3.4 Morfologická rovina	26
4 ČESKÝ UČITEL A VIETNAMSKÝ STUDENT	28
5 ZKOUŠKA Z ČESKÉHO JAZYKA	30
6 KURZY ČEŠTINY PRO RODILÉ VIETNAMSKÉ MLUVČÍ.....	32
7 PUBLIKACE	35
7.1 Chcete mluvit česky? (Bạn có muốn nói tiếng Séc không?)	35
7.2 Jak se učit česky rychle a efektivně (Hướng dẫn học tiếng séc nhanh và hiệu quả)	37

7.3	Rukověť pro intergraci, Vietnamsko - česko - anglická konverzace (Cẩm nang hội nhập, Hội thoại việt - séc - anh).....	38
7.4	Čeština – základní kurz pro Vietnamce (Tiếng Séc Cơ Sở Cho Người Việt Nam)	39
	Závěr	42
	Literatura.....	43
	Internetové zdroje	44
	Seznam použitých zkratk	46
	Přílohy.....	47

Úvod

Denně se pohybuji v prostředí vietnamských rodilých mluvčích, nemluvím o mladé generaci, která už chodí do českých škol a češtinu ovládá perfektně, bez jakýchkoliv problémů, ale o generaci prvních přistěhovalců, kteří se do České republiky přicestovali před mnoha lety, slyším je mluvit česky a v duchu mě napadá, že by bylo zajímavé provést analýzu jejich češtiny. Více než mluvená čeština mne ale zaujala čeština psaná. Byla jsem zvědavá, jestli by byli schopni napsat nějaký krátký český text, jestli by to pro ně bylo obtížné nebo ne, a proto jsem se rozhodla orientovat se ve své bakalářské práci na vietnamskou menšinu a jejich psanou češtinu.

V první kapitole své práce se zaměřím na migraci a způsob života vietnamské menšiny na území ČR. V následující části pak budu srovnávat češtinu s vietnamštinou, uvedu rozdíly a problémy z nich vyplývající. V další části budu věnovat pozornost oslovení a rozpoznávání jmen Vietnamců, jelikož vím, že to pro Čechy bývá velkým problémem. Pokusím se lehce nastítnit zákonitosti oslovování mezi Vietnamci, jak správně rozpoznat, co je jméno a co příjmení. Dále také popíši vztah mezi českým učitelem a vietnamským studentem. V poslední části se zaměřím na kurzy češtiny a publikace pro výuku českého jazyka pro cizince, které jsou speciálně určeny pro vietnamské mluvčí.

1 VIETNAMSKÁ MENŠINA V ČESKÉ REPUBLICE

Vietnamci v současné době představují. Po Ukrajincích a Slovácích, třetí nejpočetnější menšinové etnikum v České republice (viz *Tabulka 1*). V současné době v České republice žije legálně cca 65 tis. Vietnamců. Dne 3. 7. 2013 byli uznáni za národnostní menšinu České republiky.

Dle Stanislava Broučka¹ je historie vietnamské migrace důležitá pro pochopení současné existence Vietnamců v českých zemích. Vietnamská migrace do Československa probíhala v několika vlnách. V padesátých letech to byly především migrace vietnamských dětí postižených válkou ve Vietnamu. Česká strana umístila děti v Chrastavě, kde všechny zůstaly pohromadě. Jejich přizpůsobení se českému prostředí značně zpomalovalo jejich společné soužití ve svém kolektivu. Někteří z mladých Vietnamců zůstali v tehdejším Československu na další studia, založili zde rodinu a zvolili si je za svůj domov. V dalších letech následují další malé skupinky studentů, stážistů, většinou z řad dělníků. Dochází k oboustrannému využívání vietnamských imigrantů, především v neatraktivních oborech.

Po roce 1989 byl zaznamenán větší příliv Vietnamců na území České republiky. Přišli zbylí členové rodin zde žijících Vietnamců, další významný proud vietnamských emigrantů přišel po roce 1993 z Německa, Maďarska, Polska a Slovenska.

Vietnamská komunita je dnes rozdělena do několika skupin: tzv. starousedlíci, po-revoluční Vietnamci a nově příchozí Vietové, kteří často pochází z venkova či větších měst bývalého severního Vietnamu. Vietové, etničtí Vietnamci, známí též jako Kinhové tvoří 86 % vietnamské populace.² Starousedlíkům neboli Vietnamcům, kteří přišli na území Čech před rokem 1989, se říká *Xù móc* (Vietnamci obrostlí plísni), tento název vznikl tak, že když Češi mluví o Vietnamcích, často užívají výraz „Vietnamců“, Vietnamec přitom *c* slyší jako *s* a toto zakončení vnímá jako samotné slovo, proto „Xù“ [su].

¹BROUČEK, S. Historie imigrace z Vietnamu do českých zemí. In: Klub Hanoi [online]. [cit. 2014-06-08]. Dostupné z: <http://www.klubhanoi.cz/view.php?cisloclanku=2005040901>

² Vietnam-lidé. Vietnam [online]. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z: <http://www.vietnam1.estranky.cz/clanky/lide.html>

Jak uvádí Brouček³, Vietnamci v nové zemi vidí příležitost zlepšit si svoji ekonomickou situaci. Přichází s vidinou lepšího výdělku, ale po čase se jejich vidina rozplyne, když zjistí, že ne vše, co jim bylo řečeno, je pravdou. Jejich hlavním cílem je uživit na dobré úrovni rodinu, zabezpečit děti a postarat se o rodiče ve Vietnamu.

Noví Vietnamci do Čech přicházejí často s pomocí neoficiálních zprostředkovatelských agentur. Jak uvádí Pechová,⁴ drtivá většina vietnamských emigrantů, kteří v posledních deseti letech přišli do České republiky, využila při vyřízení své žádosti o vízum a zajištění dalších záležitostí během cesty služeb vietnamských zprostředkovatelských firem. Tyto zprostředkovatelské agentury jsou velice známým a diskutovaným fenoménem vietnamské komunity v ČR. Drtivá většina agentur pracuje bez licence. Téměř všichni Vietnamci, kteří přijeli v posledních letech do ČR, získali práci za pomoci neoficiální zprostředkovatelské firmy. „Jedná se v posledních letech zejména o rekrutování chudé a méně vzdělané populace, neúměrné poplatky za služby, které mohou být nazírány jako uvádění do podmínek podobných dlužnímu otroctví, a tragickou neinformovanost migrantů a migrantek o cílové zemi. Zprostředkovatelské agentury vzešly většinou z generace migrantů a migrantek, která pobývala na území ČR již před rokem 1989, tj. je sociálně dobře etablovaná a operuje dostatečnými znalostmi z oblasti českého práva, kultury, ekonomiky, ale i sociálními kontakty na potřebných místech.“⁵ Cena za zprostředkování se většinou pohybuje okolo 6 000 – 8 000 USD, což znamená, že většina emigrantů, kteří přicestují do ČR, je bez peněz, bez práce, bez bydlení a s velkými dluhy.

V současné době Vietnamci pracují v oblastech výroby elektroniky, porcelánu, v potravinářském průmyslu, automobilovém a tabákovém průmyslu. S největší pravděpodobností bude zájem o vietnamské pracovníky stále stoupat, kvůli nedostatku pracovních sil na dělnických pozicích. Nejznámější tržnicemi v Praze jsou velkoobchod Sapa v Praze Libuši a HKH v Malešicích. Další tržnice se nachází především ve větších měs-

³ BROUČEK, S.: *Aktuální problémy adaptace vietnamského etnika v ČR*. Etnologický ústav AV, Praha, 2003. Dostupné z: <http://www.mezikulturnidialog.cz/res/data/011/001346.pdf>.

⁴ PECHOVÁ, E.: *Migrace z Vietnamu do České republiky v kontextu problematiky obchodu s lidmi a vykořisťování*. La Strada ČR, Praha, 2007. [cit. 2014-06-08]. Dostupné z: http://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/Zprava_migrace_Vietnam.pdf.

⁵ PECHOVÁ, E.: *Migrace z Vietnamu do české republiky v kontextu problematiky obchodu s lidmi a vykořisťování*. La Strada ČR, Praha, 2007. s. 28. [cit. 2014-06-08]. Dostupné z: http://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/Zprava_migrace_Vietnam.pdf.

tech a v pohraničí s Německem, Rakouskem a Polskem. S životem v tržnici je spojeno i organizování velkých komunitních akcí jako je třeba oslava Tet (Nový vietnamský rok) či Tet Trung Thu (Svátek dětí). Podnikatelé na těchto tržištích prodávají dovezené levné textilní, obuvnické, elektronické zboží, nyní v hojném počtu provozují večerky, potraviny, prodávají zeleninu a otvírají bistra, nehtová studia apod.

Jak uvádí Kocourek,⁶ mnoho Vietnamců žijících na území ČR má náročný život: dlouhá pracovní doba, častá práce o víkendech, pro české občany často „podstandardní“ pracovní podmínky. V komunitě není výjimkou lichva nebo vykořisťování. Někteří Vietnamci pracují v nelegálních výrobnách na tabákové výrobky, šicích dílnách, výrobnách alkoholu, velmi často je využívají bohatší vietnamské rodiny, které si své krajany najímají do domácnosti za velmi neuspokojivých podmínek.

Vietnamská komunita je charakterizována jako velmi samostatná, uzavřená skupina bez nějaké potřeby integrovat se do života české populace. Je to především způsobeno tím, že velkoobchody jsou uzavřeným světem, kde Vietnamci najdou vše, od asijských potravin až po služby (kadeřnictví, redakce časopisů, právní služby atd.), a proto někteří z nich nejsou motivováni učit se český jazyk a porozumět českému prostředí, českému způsobu života.

V souvislosti s touto menšinou je nutné zmínit fenomén tzv. banánových dětí. Jsou to potomci vietnamských imigrantů, kteří se narodili v ČR nebo zde vyrůstali od malička. Převzali mnoho hodnot a styl života české společnosti a mají blíže k českým vrstevníkům než k těm vietnamským, než k tradičně založené vietnamské komunitě a rodině. Je tu velký problém s generačními rozdíly, se kterými se musí vietnamská komunita potýkat. Hlavním problémem je problém uvnitř rodiny, jazyková bariéra a kulturní porozumění. Dítě rozumí, co mu rodič říká, ale není schopno mu vysvětlit, co chce, a tak často dochází k nedorozuměním typu, že si dítě neváží svých rodičů, což je pro vietnamské rodiče nepřijatelné.

Nyní dochází, především díky nové generaci narozené a žijící v ČR, k pomalému, ale postupnému překonávání interkulturních překážek.

⁶ KOCOUREK, J.: *Vietnamci v ČR*. In: Socioweb 5/2005, Praha, 2005. [cit. 2014-06-08]. Dostupné z: <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=199&lst=113>.

Tabulka 1: Cizinci podle typu pobytu a pohlaví – 25 nejčastějších státních občanství – k 31. 12. 2013. Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie.⁷

Státní občanství	Trvalý pobyt			Ostatní typy pobytu		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Ukrajina	68 648	34 799	33 799	36 591	21 864	14 727
Slovensko	36 279	17 467	18 812	54 669	31 891	22 778
Vietnam	43 875	24 535	19 340	13 531	7 805	5 726
Rusko	17 224	7 790	9 434	16 191	6 934	9 257
Polsko	10 640	3 425	7 215	8 812	6 277	2 535
Německo	4 509	2 983	1 526	13 998	11 915	2 083
Bulharsko	3 677	2 205	1 472	5 455	3 523	1 932
Spojené státy	3 083	2 044	1 039	4 051	2 191	1 860
Rumunsko	2 610	1 460	1 150	4 167	2 987	1 180
Moldavská rep.	3 774	2 088	1 686	1 910	1 057	853
Čína	3 858	2 057	1 801	1 650	855	795
Spojené království	1 497	1 269	228	3 879	2 905	974
Mongolsko	4 351	1 721	2 630	938	454	484
Kazachstán	2 166	939	1 227	2 841	1 265	1 577
Bělorusko	3 191	1 306	1 885	1 451	598	853
Itálie	1 330	1 102	228	2 173	1 796	377
Rakousko	1 162	835	327	2 238	1 857	381
Francie	871	656	215	2 154	1 493	661
Nizozemsko	720	550	170	2 152	1 444	708
Srbsko	1 932	1 282	650	638	418	220
Chorvatsko	2 070	1 337	733	420	290	130
Bosna a Hercegovina	1 532	903	629	577	468	109
Aménie	1 405	739	666	521	277	244
Makedonie	1 232	931	301	572	399	173
Uzbekistán	480	277	203	1 160	878	282
Ostatní	16 788	11 352	5 436	19 893	11 973	7 920
Celkový součet	238 904	112 102	112802	202 632	123 813	78 819

⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Český statistický úřad [online]. Český statistický úřad, © 2012. [cit. 2014-05-24]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/7D00458BF4/\\$File/c01t03.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/7D00458BF4/$File/c01t03.pdf).

2 VIETNAMŠTINA × ČEŠTINA

Vietnamština je úředním jazykem pro cca 75 miliónů lidí, z nichž 2–3 miliony žijí mimo Vietnam. Asi milion v USA, další v Evropě a Asii. Zařazení vietnamštiny do jazykové rodiny je stále sporné. Jako nejpravděpodobnější se jeví teorie, že vietnamština patří do austroasijské jazykové rodiny, která má 186 jazyků, konkrétněji mezi jazyky khmerské.⁸

Na území Vietnamu se původně ke grafickému záznamu používaly čínské znaky. Písmo se neustále proměňovalo, až v 16. století nastalo jeho ustálení – písmo Chu Nom: stejný základ jako čínské znaky, ale přizpůsobené vietnamské potřebě. Toto písmo se dodnes považuje za písmo vysokého básnického stylu. Od 16. století do vietnamštiny proniká latinka, a to díky snahám evropských misionářů. Vietnamština dodnes latinku používá, avšak doplněnou o diakritiku, která slouží k zaznamenání tónů. Tzv. národní písmo bylo schváleno až v roce 1945.

Vietnamština je na rozdíl od češtiny jazyk tonální a monosylabický. Nejvíce rozdílné jsou čeština a vietnamština po fonetické stránce, je to dáno tím, že vietnamština nezná nějaké české konsonanty, neexistují v ní souhláskové skupiny. Podrobněji se těmto rozdílům budu věnovat v následujících podkapitolách.

Vietnamská latinka, Chữ quốc ngữ neboli písmo „Národního jazyka“

Abeceda je tvořena 38 grafémy; z toho je šest tvořených pomocí diakritických znamének a jeden zvláštní grafém⁹ (viz *Tabulka 2*).

⁸ VLČKOVÁ, L.: *Několik poznámek k výuce vietnamských studentů, Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka 2005–2006*. s. 153–165. ISBN: 80-86903-37-0.

⁹VASILJEV, I.: *Pravopis a transkripce vietnamštiny*. In: Naše řeč [online]. [cit. 2014-06-08]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6759>.

Tabulka 2: *Vietnamská abeceda.*

A a	D d	H h	N n	Q q	U u
Ă ă	Đ đ	I i	O o	R r	V v
Â â	E e	K k	Ô ô	S s	X x
B b	Ê ê	L l	Ơ ơ	T t	Y y
C c	G g	M m	P p	U u	

2.1 *Vietnamská × česká latinka*

Vietnamština je vedle turečtiny, indonéštiny a filipínštiny jedním z mála asijských národních jazyků, které píší latinkou. Latinky se ve Vietnamu užívalo v úzkém okruhu křesťanských obcí už od 17. století, ale plošně se rozšířila až na začátku 20. století za francouzské koloniální nadvlády.¹⁰

Čínské znaky hrály v písemné komunikaci ve Vietnamu rozhodující úlohu po dobu 2 tisíc let, bohužel dnes už tyto znaky Vietnamci číst neumějí. Psané čínštině se ve Vietnamu užívalo při správě země a v dílech odborné literatury, podobně jako se v Evropě užívalo latinky.

Navzdory tomu, že současné písmo obou jazyků je latinkou, některá písmena souhlásek se čtou zcela odlišně. Ve Vietnamštině jsou některá písmena „navíc“ (*ă, â, ê, ô, ư, ơ, đ*), naopak některá v ní oproti češtině zcela chybí (*ě, š, č, ř, ž, ý, á, í, é, ó, ú, ů, j*). Tak jako v češtině existuje větná intonace, ve vietnamštině musí být jasné, jakým tónem se vysloví každá ze zapsaných slabik, k tomu se používá znaménko označující tón, které se píše nad každou souhláskou. Jiné znaménko nad stejnou slabikou mění význam slova. Např. písmeno *a* může mít tyto podoby: *à, á, ả, ã, ạ, a*. Celkem je ve vietnamštině

¹⁰ VASILJEV, I.: *Pravopis a transkripce vietnamštiny*. In: Naše řeč [online]. [cit. 2014-06-08]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6759>.

šest tónů (např. *ma* – duch (zemřelého) – rovný tón; *mà* (tvář) – stoupavý tón; *má* – hrob – klesavě stoupavý; *mã* – kůň (v šachu) – přerušovaně stoupavý; *mạ* – sazenice rýže – hluboký hrdelní tón).

Ve vietnamštině najdeme mnohem více souhlásek, které se zapisují dvěma písmeny (*tr, ch, nh, ph, kh, th, ng*), než v češtině (*ch*), najdeme zde i souhlásku zapisující se třemi písmeny (*ngh*). *Ch* se ve vietnamštině vyslovuje jinak než v češtině, čte se jako [tʰ].

Oba dva jazyky mají dvojhlasiky označené dvěma písmeny samohlásek – vietnamština (*iê, uô, ơ, ia, ua*), čeština (*ou, au, eu*); v obou jazycích se čtou odlišně. Polosouhláska¹¹ například ve slově „bio“ při čtení samohlásek *io (ijo)* se ve vietnamštině zapisuje jako *y* + samohláska.

2.2 Čtení jednotlivých písmen

Vietnamština má omezený počet koncových souhlásek, které pak vyžadují přímo konkrétní tón (*-c, -p, -t*). Kvůli tomu mají Vietnamci sklon k vypouštění jiných koncových souhlásek než těch, které existují ve vietnamštině (např. *rada* místo *radar*). Při výslovnosti i přepisu českých slov dochází většinou k nesystematickým chybám, jež lze přičíst „typicky vietnamské výslovnosti“, která je ovlivněna fonologickým principem vietnamského pravopisu a repertoárem hlásek vietnamského jazyka. Souhláskové shluky se Vietnamci snaží redukovat na minimum souhlásek: *tektil* (místo *textil*), *bitro* (m. *bistro*), *zestauran* (m. *restaurant*), *dot* (m. *doktor*). Náročně vyslovitelné koncové souhlásky se zase mění na zvukově podobné souhlásky, jež jsou vlastní vietnamštině: *jogut* (m. *jogurt*), *zmrina* (m. *zmrzlina*), podobně *xe* – auto *mercedet* (m. *mercedes*). Koncové souhlásky *-k, -p, -t* někdy vedou, obzvláště u jednoslabičných slov, k automatickému psaní čárky nad předchozí samohláskou. Vietnamci vyslovují špatně všechny hlásky, které ve vietnamštině nejsou, a velice špatně rozlišují výslovnost *l* a *n*, znělých hlásek, krátkých a dlouhých samohlásek a opozic *s – š, c – č, r – ř, d – dʰ*.

¹¹ Polosamohlásky (nebo polosouhlásky) samy o sobě netvoří slabiku a spojují se vždy s následující samohláskou, na které spočívá slovní přízvuk.

2.3 Základní slovní zásoba vietnamštiny a rozeznávání slov ve větě

Slovní zásoba vietnamštiny se skládá z jednoslabičných slov složených z iniciály tvořené souhláskou, za níž následuje samohláska a někdy ještě finální souhláska. Víceslabičná slova, kterých je nyní také mnoho, jsou však chápána jako složení dvou různých slov a vyslovují se zcela zvlášť (*Ha Noi – Hanoi; Viet Nam – Vietnam; pro dejna – prodejna*).

Ve vietnamštině nenajdeme skupinu souhlásek vedle sebe (*Strč prst skrz krk.*), za souhláskou na počátku či uprostřed slova vždy nalezneme samohlásku.

„Staletý vliv čínské vysoké kultury a čínštiny slovní zásobu vietnamštiny nesmírně obohatil a vytrřibil. Lze bez nadsázky říci, že vietnamština patří mezi jazyky s nejbohatší slovní zásobou, vyjadřující množství jemných významových rozdílů ve všech oblastech.“¹²

Svou stavbou se vietnamština značně podobá čínštině (asi tak jako čeština latině nebo řečtině), ale je čínštině i jiným dálně-východním jazykům nesrozumitelná. Číňané už nerozumí ani slovům přejatým z čínštiny do vietnamštiny, je to způsobeno odlišnou výslovností. Vietnamština se japonštině či korejštině nepodobá ani stavbou, ani slovní zásobou. Od všech uvedených jazyků se liší písmem. Za vzdálené příbuzné vietnamštiny můžeme považovat thajské jazyky a některé méně známé jazyky ve vnitrozemí poloostrova Zadní Indie.¹³

Mezinárodních nebo cizích slov se ve vietnamštině nachází málo (např. v chemickém názvosloví) – často jsou graficky i foneticky pozměněna k rozpoznání. I moderní termíny se přejímají z čínštiny, nebo se vytvoří ve vietnamštině odvozováním nebo skládáním slov. Teprve v éře počítačů toto pravidlo přestává platit. Např. výraz *email* je běžnější než vietnamský výraz *thư điện tử* (elektronický dopis). Výjimku tvoří

¹² KOCOUREK, J.; PECHOVÁ, E.: *Metodické poznámky k výuce češtiny pro Vietnamce*. Praha: Klub Hanoi. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z: http://www.klubhanoi.cz/pdf/kestazeni/metodicke_poznamky_k_vyuce_cj_pro_vietnamce.pdf.

¹³ ČERNÍK, J. a kol.: *S vietnamskými dětmi na českých školách*, Praha: H&H + Klub Hanoi, 2006. s. 49. ISBN: 80-7319-055-9.

přejatá slova z francouzštiny a angličtiny (*kém/krém, lét/kotleta, patê/paštika, robot/robot aj.*).¹⁴

Oproti češtině je větná intonace ve vietnamštině dána tím, jaká slova použijeme, nikoli druhem věty či „náladou“ sdělení.

2.4 Gramatické kategorie, rod, skloňování, časování

Morfologické a gramatické kategorie ve vietnamštině neexistují. Pokud jde o vnitřní stavbu (fonetiku, gramatiku, tvoření slov), liší se vietnamština od češtiny velmi mnoho – můžeme říci, že čeština a vietnamština stojí přímo na protipólech pomyslného měřítká.

Je snadné představit si jazyk, který se docela dobře obejde bez takové gramatické kategorie, jako je mluvnický rod: mužský, ženský a střední. Mluvnický rod má jakýsi určitý základ ve skutečnosti, v tzv. rodu přirozeném (muž, žena, dítě), ale jinak představuje něco, co si některé jazyky dlouhým vývojem vytvořily, za účelem vhodnosti pro jejich stavbu. Některé jazyky mluvnický rod nepotřebují. Při volném slovosledu v češtině mluvnický rod napomáhá určení toho, ke kterému podstatnému jménu se přídavné jméno nebo přídavné slovesa vztahuje. U jazyků s pevným slovosledem taková gramatická kategorie není zapotřebí. To samé platí i o skloňování. (Částečně můžeme pozorovat na angličtině.)¹⁵

Obtížnější si bude představit jazyk, kde není třeba rozlišovat mezi jednotným a množným číslem, mezi první, druhou a třetí osobou, přítomným, minulým a budoucím časem, mezi dokonavým a nedokonavým videm slovesa. A přece nalezneme ve světě mnohé jazyky, které se bez všech těchto gramatických rekvizit docela dobře obejdou. Potřeby lidí, kteří jimi mluví a píšou, dokážou naplnit stejně dobře jako

¹⁴ KOCOUREK, J.; PECHOVÁ, E.: *Metodické poznámky k výuce češtiny pro Vietnamce*. Praha: Klub Hanoi. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z: http://www.klubhanoi.cz/pdf/kestazeni/metodicke_poznamky_k_vyuce_cj_pro_vietnamce.pdf.

¹⁵ ČERNÍK, J. a kol.: *S vietnamskými dětmi na českých školách*, Praha: H&H + Klub Hanoi, 2006. ISBN: 80-7319-055-9.

např. čeština. Vietnamština je jedním z jazyků, kde toto všechno je možné pozorovat zvláště výrazně.

Obecně lze říci, že v češtině je určitý gramatický tvar užíván, protože si to vyžaduje kontext: *jeden pes, ale dva psi; teď jím, ale včera jsem jedl*. Vietnamština se řídí úplně jiným principem, a to: co už je nějakým slovem vyjádřeno, žádným tvarem se neopakuje. Proč je nutno užívat tvaru množného čísla u slova „pes“, když je nám jasné, že pokud mluvím o dvou psech, nejedná se o jednu kočku? Když je použito slovo včera, je jasné, že se jedná o minulost.

Slova se ve vietnamštině nijak neproměňují, neskloňují se, nečasují se. Jejich tvar se nemění, a proto podle něj nelze poznat, zda se jedná o podstatné jméno, přídavné jméno nebo sloveso. Pokud je nutné vyjádřit gramatické významy, vyjádří se ve větě poměrně pevným slovosledem (podmět – přísudek – přímý předmět) jako v angličtině nebo použitím pomocných slov či částic podobných českým příklonkám *se, si*.¹⁶ Sloveso *cho* (*dát*, ale podle větného kontextu i *dávám, dáváš, dává, dáváme, dáváte, dávají, dával jsem, ... dávali, dal jsem, ... dali, dám, dal bych, dej, dejte, ...*) se ve spojení s jiným slovesem používá k vyjádření významu dativu. Například spojení slov *poslat – dát – on* se přeloží jako *poslat jemu* (nebo podle kontextu *poslal jsem mu, pošle mu* apod.).

2.5 Význam slov a slovní zásoba

Kromě rozdílů fonetických a gramatických jsou zde ještě rozdíly v rozsahu lexikálního významu některých slov. Sloveso *đi* například znamená nejen *jít* (jdu a všechny ostatní tvary sloves *jít* a *chodit*) a *jet* (jedu a všechny tvary sloves *jet* a *jezdit*), ale i třeba *letět* a *létat* (letadlem). Ve vietnamštině se tvoří slova především víceslovným pojmenováním, na rozdíl od češtiny. „Lze konstatovat, že vzdálenost mezi oběma jazyky je

¹⁶KOCOUREK, J.; PECHOVÁ, E.: *Metodické poznámky k výuce češtiny pro Vietnamce*. Praha: Klub Hanoi. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z: http://www.klubhanoi.cz/pdf/kestazeni/metodicke_poznamky_k_vyuce_cj_pro_vietnamce.pdf.

z obou stran přibližně stejná, Čech se učí vietnamštině úplně stejně obtížně jako Vietnamec češtině.¹⁷

2.6 Oslovování, jméno a příjmení

2.6.1 Oslovování

Osobní zájmena jsou ve vietnamštině používána podobně jako v češtině, používají se však většinou jen v takových situacích, kdy si společně hovořící lidé nejsou blízcí, když probíhá formální rozhovor nebo když se hovořící navzájem nemají moc rádi. Ve Vietnamu existují desítky způsobů, jak říci *já*: záleží na tom, v jaké jste situaci a s kým hovoříte, jestli se svým dědečkem, nadřízeným, přítelem či manželkou.

Čeština vyjadřuje úctu, věk a vztah k dané osobě jinými prostředky než používáním zájmen, např. modálními slovesy, prosbou, pomocnými slovy, intonací apod. Tykání a vykání, dřívě onkání a onikání, je jediný případ, kde rozlišuje vztah dvou lidí.

V běžné vietnamské mluvě se místo zájmen užívá podstatných jmen, která označují příbuzenské vztahy. Nejsou to zájmena, podle kontextu totéž slovo může určovat jak první, tak i druhou a třetí osobu. Z toho vyplývá, že těchto slov se užívá ve všech pozicích ve větě, kde by Češi užili osobního zájmena.

Například slovo *anh* – *starší bratr*¹⁸ bude znamenat *já*, pokud ho starší bratr užije o sobě. Použije-li je o osobě, s níž právě mluví, přeloží se do češtiny podle okolností a zvyklostí jako *ty* nebo *vy*. Ve vietnamštině existuje mnohem více slov označujících příbuzenské vztahy než v češtině, protože vietnamská společnost klade obrovský důraz na společenské postavení, které se odvozuje od věku, od generační příslušnosti a od vztahu k hlavě rodiny. Kromě staršího bratra (*anh*) a starší sestry (*chi*) je zde i slovo označující mladšího bratra a mladší sestru (*em*) a další slova označující otce (*cha* nebo *bó*), matku (*mẹ* nebo *má*), dědečka (*ông*), babičku (*bà*), staršího bratra nebo sestru od

¹⁷ KOCOUREK, J.; PECHOVÁ, E.: *Metodické poznámky k výuce češtiny pro Vietnamce*. Praha: Klub Hanoi. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z: http://www.klubhanoi.cz/pdf/kestazeni/metodicke_poznamky_k_vyuce_cj_pro_vietnamce.pdf.

¹⁸ ČERNÍK, J. a kol.: *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Praha: H&H, 2006. s. 53–54. ISBN: 80-7319-055-9.

otce nebo matky (*bác*), mladšího bratra od otce (*chú*), mladšího bratra matky (*câu*), starší nebo mladší sestry od otce (*cô*), starší nebo mladší sestry matky (*đì [zí]*) – což jsou v češtině strýcové a tety. Zbývají tu ještě příslušníci mladší generace, pro ně se užívá slova dítě (*con*) a slova podle kontextu znamenají synovec nebo neteř, vnuk nebo vnučka (*cháu*).

Obrovský rozdíl mezi českou a vietnamskou mluvou spočívá v tom, že většina z těchto slov se používá i při oslovování nepříbuzenských osob, které odpovídají dané věkové kategorii. Lidé, kteří vás obklopují, se ve Vietnamu dělí na samé strýčky a tety (při výběru správného oslovení musíte dávat pozor na jejich věk, který porovnáváte s věkem vašich rodičů), starší bratry a starší sestry, mladší bratry a mladší sestry, synovce a neteře, případně na dědečky a babičky. Volba „příbuzenského slova“ se nezákládá jen na věku, ale i na postavení v rodině.

V úředním styku se při oslovování používá slov dědeček a babička ve významu pán nebo paní.

Pokud vám to vše připadá komplikované, ujišťuji vás, že i pro nás, rodilé vietnamské mluvčí je někdy velmi složité, rozhodnout se, jak se vzájemně přijatelným způsobem oslovit.

2.6.2 Jméno a příjmení

Vietnamské jméno se v současné době skládá ze dvou, tří nebo čtyř slabik. Slovo na první pozici je vždy příjmení (*họ*). Nejčastější vietnamská příjmení jsou: Nguyen, Tran, Le, Vu, Do, Hoang, Dao, Dang, ...¹⁹

Na druhém místě ve jméně stojí slovo (*chu lot, chu dem*), podle kterého lze někdy určit pohlaví osoby. Označení slabikou *Thi* se používá pro ženu a označení *Van* pro muže. Slova v dalším pořadí neurčují pohlaví osoby vždy jednoznačně.

Na posledním místě vždy stojí vlastní jméno (*tên riêng*), které se opět liší podle pohlaví. Ženská jména většinou znamenají názvy květin nebo „něčeho pěkného“ (*Lan* –

¹⁹KOCOUREK, J.; PECHOVÁ, E.: *Metodické poznámky k výuce češtiny pro Vietnamce*. Praha: Klub Hanoi. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z: http://www.klubhanoi.cz/pdf/kestazeni/metodicke_poznamky_k_vyuce_cj_pro_vietnamce.pdf.

orchidej, *Hoa* – květina, *Hông* – růže, *Nguyet* – luna). Muži jsou pojmenováni podle lidských ctností a hrdinských vlastností (*Hùng* – hrdina, *Tốt* – dobrý, *Đức* – ctnost)

Při oslovování Vietnamce v Čechách je vhodné použít české oslovení pán, paní, slečna apod. s vlastním jménem, což je slabika stojící na konci celého jména, to samé platí i oslovování vážených osob ve vyšší společnosti. Příjmení, první slabika, nemá takovou rozlišovací schopnost, protože je jich jen omezený počet (např. *Hoang Thi Kim Hien* – paní *Hien*; *Vu Van Thai* – pane *Thai*).

Příklady jmen: *Vu Huy Hoang*, *Nguyen Thi Thu Ha*, *Pham Khanh Hung*, *Hoang Thi Hau*.

V dnešní době používá většina Vietnamců kromě oficiálního vietnamského jména i české jméno, a to proto, aby si ulehčili práci při vysvětlování Čechům, jak se jejich jméno správně vyslovuje, co je jméno a co zase příjmení apod. Často si je vytvářejí na základě fonetických podobností (např. *Hoàng* → *Honza*, *Đạt* → *David*, *Hà* → *Hanka*).

3 CHYBY RODILÝCH VIETNAMSKÝCH MLUVČÍCH V ČEŠTINĚ

Je pochopitelné, že každý člověk, který se učí cizí jazyk, bude dělat chyby při používání nově naučeného jazyka, a proto se v této části soustředím na chyby, které vietnamští rodilí mluvčí dělají jak při psané, tak i mluvené komunikaci v češtině.

Příklady v této kapitole budu částečně čerpat z analýzy textů psaných vietnamskými rodilými mluvčími a částečně z odborných textů věnujícím se problematice výuky češtiny vietnamských studentů.

Texty použité při analýze byly napsány vietnamskými mluvčími žijícími v České republice déle než 7 let, jejich věková hranice se pohybovala od 35 do 50 let. Respondenti jsou jak ženy, tak i muži. Tři čtvrtiny z nich vlastní obchod s textilem, ostatní pak bistro nebo nehtové studio. Všichni z respondentů již mají v ČR trvalý pobyt a v minulosti prošli nějakým jazykovým kurzem, učili se od dětí, známých apod. Mluvenou češtinu využívají denně při komunikaci se zákazníky.

Respondenty jsem požádala, aby mi napsali krátký text v češtině, téma jsem nijak nspecifikovala. Analyzované texty jsem naskenovala a vložila do přílohy.

3.1 *Fonologická rovina*

I když vietnamština a čeština užívají při psaní latinku, jak už jsem dříve zmiňovala, v obou jazycích se vyskytují grafémy, které se píšou stejně, ale čtou odlišně. Tak může nastat problém, že se Vietnavec bude snažit vyslovit česká písmena jako vietnamská. Naopak některá písmena ve vietnamštině zcela chybí, tím pádem vietnamský rodilý mluvčí je nebude umět vyslovit a nevysloví ho anebo ho nahradí nějakým vietnamským ekvivalentem.

Také může nastat situace, kdy ve vietnamštině hláska existuje, ale nachází se pouze v některých pozicích: např. *p* se ve vietnamštině na počátku slova nevyskytuje, což obvykle vede k nahrazování *p* v iniciálním postavení za *b* (*bráce* místo *práce*, *brotože* m. *protože*). Další problém nastává při vyslovení jedinečné české hlásky *ř*, se kterou mají problém i někteří čeští rodilí mluvčí. Vietnavec se ji bude ve zkomolené podobě snažit

vyslovit jako *š* nebo *ž*, takže většina Čechů může slyšet *dobše* nebo *čtyži*. Dále také činí problémy výslovnost *c*, ve vietnamštině se totiž vyslovuje jako *k* (*cnuci* m. *kluci*) nebo se vysloví *c* jako *t* (*mot* m. *moc*), při psaní použitý vietnamský grafém *d* se ve vietnamštině čte jako [z] místo *z* (*peníde* m. *peníze*). Dále neschopnost rozlišení některých měkkých souhlásek, např. *t'* a *č*, *š* a *ž*, *j* a *z*, *d* a *z* (*šampón na čelo* – *šampón na tělo*, *český úkol* – *těžký úkol*).²⁰

Vietnamština je na rozdíl od češtiny tónový jazyk, má celkem šest tónů, při každé změně tónů nastává změna významu slova, a proto může nastat situace, že vietnamský student bude považovat české čárky nad samohláskami za tóny a nebude je vyslovovat jako dlouhé samohlásky a také nebude umět rozeznat intonaci českých vět.

Vietnamština není jen jazyk tónový, ale i slabikový, navzdory tomu, že má alfabetickou abecedu. Ve vietnamštině se souhlásky neobjevují samostatně, vždy jen v kombinaci s nějakou samohláskou nebo skupinou samohlásek, která se vysloví jako jedna slabika. Není pak divu, že je pro Vietnamce naprosto nepochopitelné, jak se dají vyslovit české věty typu: „*Strč prst skrz krk.*“, také mají tendence souhláskové skupiny rozdělovat do několika slabik, např. *nemocnice Krč* – *Krč-čə*, nebo se snaží přidat mezi dvě hlásky „pomocnou“ hlásku, která zní podobně anglickému *er*, případně vypoští nějakou z hlásek (*porotože* m. *protože*, *patnát* m. *patnáct*, *sechlo* m. *všechno*). Vietnamci neumí rozlišovat slabiky v rámci jednoho slova. Nedokážou fázovat slovo na slabiky a mají sklon ke zkracování, přeskakování výslovnosti některých písmen. Práci si ulehčují zjednodušováním slabiky tak, že nevyslovují všechny souhlásky. Často komolí koncové souhlásky nebo je nevyslovují vůbec.

²⁰ KUSÁK, A.; VESELKOVÁ, I.: *Výuka českého jazyka ve skupinách vietnamských studentů na ČVUT FD, Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka 2006–2007*, Praha. ISBN: 978-80-869003-58-3

Tabulka 3: Příklady špatné výslovnosti Vietnamců.²¹

Zapsáno česky	Jak čtou Vietnamci	Co to znamená původně	Špatný význam v češtině – vietnamsky vysloveno	Češi při vietnamské výslovnosti rozumějí
Xena	Se na	Một trong các tên riêng	Rom ra	sena
Ucho	U ʃo	Tai	Không có từ này /	---
Trička	Ti ka	Những áo	Đồng hồ đang đập	tiká

Při výuce by učitel měl studentům vysvětlit, že i když některá písmena vypadají ve vietnamštině stejně jako v češtině, čtou se často odlišně (týká se písmen, dvojhlásek a tónů), měl by taky dbát na procvičování výslovnosti jak jednotlivých písmen, tak i jednotlivých slov, vysvětlit základní rozdíl mezi intonací oznamovací, tázací a rozkazovací věty.

Velice důležité je důsledně procvičovat výslovnost jednotlivých hlásek, třeba na jednoslabičných slovech češtiny, a poté až vyslovovat slova, kde se hláska čte jinak než obvykle či kde se stírá výslovnost jednotlivých hlásek. Postupem času pak procvičovat výslovnost celých slov a vysvětlení, že některá písmena se čtou na jiných pozicích odlišně. Také by měl učitel pracovat s kořenem, předponami a příponami, aby student dokázal rozeznat česká slova ve větě. Když už bude student schopný poznat kořen, bude schopný si uvědomit, že slova se stejným kořenem mají něco společného.

3.2 Lexikální rovina

Kromě spousty jiných rozdílů mezi vietnamštinou a češtinou ještě přistupují rozdíly v rozsahu lexikálního významu, jak jsem již výše zmiňovala. Při doslovném překladu konkrétních slov je velice pravděpodobné, že si pod ním Vietnamec a Čech představí zcela jiné situace. Např. u slovíček: slušné chování, procházet se, jít na návštěvu, slavit,

²¹ KOCOUREK, J.; PECHOVÁ, E.: *Metodické poznámky k výuce češtiny pro Vietnamce*. Praha: Klub Hanoi. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z: http://www.klubhanoi.cz/pdf/kestazeni/metodicke_poznamky_k_vyuce_cj_pro_vietnamce.pdf.

trávit volný čas, platit apod.²² Některá slovíčka lze do vietnamštiny přeložit, ale nejsou v komunitě užívána.

Vietnamština Vietnamců žijících v ČR a ve Vietnamu, ale i jednotlivých částí Vietnamu, se může lišit používáním určitých slov s různými významy. Vietnamci žijící v ČR si tvoří svůj vlastní slovníček pojmů, zkracují si nebo vymýšlí nové názvy měst, míst, věcí atd.

Tabulka 4: Krátký vietnamsko-český slovníček.

Tép	Teplice
Kaa	Karlovy Vary
České	České Budějovice
Padu	Pardubice
M – dá	Mladá Boleslav
B – raha	Praha
B – no	Brno
Ót	Ostrava
Pót	potraviny
Mot dobý	„Moc dobrý, kvalitní.“
Hát – bé	Cigarety HB
Ne – u	Nails (nehtové studio)
M – an	Malborka
Bank – rot	„Proboha, nesmlouvejte pořád. Už tak je to nízká cena. Kdybych to prodal za tuhle cenu, tak bych to tady mohl klidně zavřít. Nemám z toho žádný výtěžek.“
Oké	„Dobře, prodám Vám to.“
Mót sleva	Velká sleva./ Hodně nízká cena.
Fa – fum	Parfém („P“, resp. „Ph“ se ve Vietnamu čte jako „F“)
Tý – št	Tričko (z angl.T-shirt)
Ty bla – zjen + t'ukání na čelo	„Vy jste se zbláznil, ne? Za tuhle cenu bych Vám prodal, tak shnilé jablko.“
Kũ	Česká koruna
Eo/oj	Euro
Do – lá	Dolar
Čói oj	Panebože/ Proboha/ Šmankote
Heci	Hezké, krásné
Suší	Sluší/Padne Vám to.
Hoten	Hotel
Ziki	Děkuji.
Zitami	Zítří
Bí den	Dobry den.
Nezozumí česky	Nerozumím česky.

²² KOCOUREK, J.; PECHOVÁ, E.: *Metodické poznámky k výuce češtiny pro Vietnamce*. Praha: Klub Hanoi. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z: http://www.klubhanoi.cz/pdf/kestazeni/metodicke_poznamky_k_vyuce_cj_pro_vietnamce.pdf.

Při výuce je dobré vždy jednotlivá slovíčka vysvětlit i situačně, nejen za pomoci slovníku. Je také nutné si ověřovat, zda student používá dané slovo ve správné situaci, jestli pochopil jeho význam. Odborná slovíčka a nové termíny by se vždy měly vysvětlovat opisem (jinak než překladem), teprve poté lze použít překlad.

3.3 Syntaktická rovina

Slovosled je ve vietnamštině pevně daný (podmět – přísudek – přímý předmět), vyjadřují se jím gramatické kategorie, a proto někteří mluvčí, kteří jsou v češtině slabší, mají sklon řadit slova po vzoru vietnamských vět téměř bez gramatiky anebo jen omezený počet naučených, gramaticky správně používaných tvarů: tací mluvčí mají tendenci vypouštět spony (*on učitel; paní hodná*) nebo je nahrazují vietnamským existenciálním použitím slovesa *míti* (*mám tři let tady*), popř. vyjadřují časy pomocí příslovcí beze změny tvaru slova (*taky sem tady předtím tak chodit do školy; já byla tady patnáct roků, budu naučit česky dobrý*).²³

3.4 Morfologická rovina

Jak už jsem již uvedla, ve vietnamštině se nečasuje, neskloňuje, nerozlišuje se gramatický rod apod., a proto vietnamští studenti neznají žádné české gramatické kategorie, nechápou jejich funkci a ani nevědí, jak si převést jednotlivé jevy do vietnamštiny, aby se zachovala stejná funkce. Snaží se vymyslet si nějaké pravidlo, proč se některé předměty označují jako „ženy“ a některé zase jako „muži“. Je nutné učit studenty nejdříve situačně, a poté až zobecňovat do pravidel a kategorií. Některé jevy se student musí naučit nazpaměť, jelikož je čeština „zapeklitá“ a má mnoho výjimek, ne vždy pravidla pomohou. Kámen úrazu jsou pády, číslo, rozkaz, stupeň, které jsou ve vietnamštině vyjadřovány zcela odlišně než v češtině. Proto je např. u pádů vždy dobré uvádět, jak se v češtině dá rozpoznat druhý pád, v jaké situaci se užívá a co se z vietnamštiny do daného pádu překládá (*studovat čeština, nemám času na učil*).

²³ KOMERS, P.; J. SLEZÁKOVÁ. Čeští Vietnamci mezi dvěma jazyky: Vliv češtiny na vietnamštinu a vietnamštiny na češtinu. *Vesmír*. 2010, č. 89. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z: http://www.muzeumprahy.cz/content/files/napsali_o_nas/Cesti_Vietnamci_Vesmír_89_duben_2010.pdf.

Anketa mezi vietnamskými studenty

Anketa byla vytvořena v roce 2005 Ústavem jazyků a společenských věd, který se ujal projektu výuky češtiny pro skupinu vietnamských uchazečů o studium na Českém vysokém učení technickém v Praze (event. na jiných VŠ). Cílem ankety bylo zjistit, které jevy v češtině se studentům ze subjektivního hlediska zdají být nejtěžší.

Shodně studenti uvedli:²⁴

- Jazykové jevy, které ve vietnamštině neexistují
- U výslovnosti byly uváděny fonémy *c*, *r*, *ř*.
- Kategorie rodu podstatných jmen, přídavných jmen a zájmen
- Kategorie vidu
- Rozlišování časů
- Předložková spojení
- Český slovosled

²⁴ KUSÁK, A.; VESELKOVÁ, I.: *Výuka českého jazyka ve skupinách vietnamských studentů na ČVUT FD, Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka 2006–2007*, Praha. ISBN: 978-80-869003-58-3.

4 ČESKÝ UČITEL A VIETNAMSKÝ STUDENT

Jak říká Ivo Vasiljev,²⁵ výuka češtiny pro vietnamské studenty je jakýsi druh utkání, kde jak vyučující, tak i žák musí zápasit s celou řadou problémů, s nimiž se v životě setkali poprvé. Je to střetnutí velmi náročné pro obě strany.

Dalo by se říci, že čeština a vietnamština jsou po všech stránkách téměř typologickými protipóly a často není jednoduché najít ekvivalenci mezi jejich jednotkami. Oba jazyky jsou schopné stejně dokonale vyjádřit jakoukoli informaci. Měli bychom si uvědomit, že rozdílnost, která oba jazyky dělí, je vzájemná a z obou stran téměř stejná.

Pro vietnamského studenta je český jazyk neznámý pojem, stejně jako v něm obsažené určité charakteristiky. Ve Vietnamu se píše jinou latinkou, jazyk je tonální, syntaktický, bez morfologie apod. Proto většina vietnamských studentů si vůbec neumí představit v češtině slovo, větu, jakou má funkci slabika, co je to pád, rod, číslo, ... – proto je v rámci výuky češtiny pro cizince vhodné vysvětlovat jevy na základě funkce jednotlivých jazykových prvků, tím lze dosáhnout zřetelného vysvětlení a názornosti, kterou cizinci snadno pochopí a zapamatují si.

Pro počáteční komunikaci je velice užitečné naučit studenty užívat českou abecedu s českými názvy písmen, této znalosti pak využívat pro rozlišování obtížných hláskových párů.

Pro českého učitele je důležité vědět, že naprostá většina vietnamských absolventů středních škol mají za sebou nejméně čtyři roky výuky angličtiny. Angličtinu ve Vietnamu vyučují učitelé, kteří nikdy nepřišli do kontaktu s rodilým mluvčím, s pomocí textů, gramatických cvičení a gramatických tabulek. Ve třídě mají až přes padesát studentů. Na znalost angličtiny se zde klade velký důraz a to zejména v rámci přípravy na vysokou školu. Výsledek je takový, že žáci, v nejlepším případě, ovládají anglickou gramatiku, ale nejsou schopni ji prakticky užívat.

O to důležitější je při výuce češtiny klást důraz na správnou výslovnost a rozlišování hlásek, slabik a slov sluchem. Část každé hodiny by se měla věnovat procvičování výslovnosti a poslechu a každý žák by měl dostat příležitost k praktickému procvičení.

²⁵VASILJEV, I.: *Český učitel a vietnamský student v utkání s češtinou. Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka*, Praha, 2005, s. 145–151.

Jak radí Ivo Vasiljev,²⁶ nejlepší je používat osvědčených metod, jako např. napodobování na základě poslechu a procvičování výslovnosti protikladných dvojic s vědomím rozdílného významu. Nemělo by to však být na úkor seznamování s ostatními stránkami jazyka, aby posluchači měli pocit, že postupují neustále kupředu.

Velká péče by se měla věnovat také výkladu a procvičování jednotlivých gramatických vlastností. Vietnamský student potřebuje mít přehled o gramatickém systému, tak, jak na to byl zvyklý z výuky angličtiny.

Nestačí provádět gramatická cvičení pouze písemně a spoléhat se na to, že se je student aktivně naučí aplikovat sám. Za pomoci pasivní práce se naučí vytvářet gramatické větné vzorce, ale bohužel už se je nenaučí používat v praxi.

Vasiljev říká: „Při výkladu české gramatiky Vietnamci (Číňanovi, Thaijci, Indonésanovi) je nutno věnovat prezentaci každého kroku velkou péčí a dbát na to, aby jednotlivé kroky na sebe navazovaly a aby lexikální materiál byl důsledně volen v rámci probraných gramatických pravidel. Přitom je nutno si neustále ověřovat, zda student látku správně pochopil, a umožnit mu, aby si ji prostřednictvím gramatických cvičení též důkladně osvojil.“²⁷

²⁶VASILJEV, I.: *Český učitel a vietnamský student v utkání s češtinou. Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka*, Praha, 2005, s. 145– 151.

²⁷ Tamtéž. s. 147.

5 ZKOUŠKA Z ČESKÉHO JAZYKA

Ještě předtím, než se zaměřím na jednotlivé publikace a kurzy určené pro výuku českého jazyka pro Vietnamce, stručně popíši podmínky, které musí cizinec (Vietnámec) splnit, pokud chce pobývat na území České republiky. Druhy pobytů v ČR, jejich délku a podmínky upravuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. V §70 jsou vymezeny body, které musí cizinci splnit, pokud žádají o trvalý pobyt v ČR

„Cizinec je povinen k žádosti o povolení k trvalému pobytu předložit:

- a) fotografie,
- b) cestovní doklad,
- c) doklad potvrzující účel pobytu na území ...
- d) doklad o zajištění prostředků k trvalému pobytu ...
- e) doklad obdobný výpisu z evidence Rejstříku trestů ...
- f) doklad o zajištění ubytování ...
- g) souhlas rodiče, popřípadě jiného zákonné zástupce nebo poručníka, s trvalým pobytem dítěte na území ...
- h) doklad prokazující požadovanou znalost českého jazyka vydaný školou, která je uvedena v seznamu škol oprávněných provádět zkoušky znalosti českého jazyka ...²⁸

K získání povolení k trvalému pobytu na území ČR je nezbytná zkouška s českého jazyka. Každý žadatel musí splnit minimální úroveň A1.

Informace o zkoušce:

Zkouška se skládá z písemné a ústní části. Písemná zkouška se skládá ze tří částí: čtení (20 min.), poslech (35 min.), psaní (15 min). Ústní zkouška probíhá formou pohovoru (10 min).

²⁸ ČESKO. Úplné znění zákona č. 326/1999, o pobytu cizinců na území České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2011, částka 80, s. 2320. Dostupný z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5978>.

Zkouška trvá celkem 1,5 hodiny, celou dobu zkoušený zůstává ve zkušební místnosti a nikam nesmí odcházet. Všechny odpovědi se zapisují do odpovědního listu.

Za každou část zkoušky může zkoušený získat maximálně 20 bodů. V každé části musí získat minimálně 12 bodů, tj. 60 %. Pokud zkoušený nedosáhne 60 % v jedné z písemných částí (čtení, poslech, psaní), nemůže se zúčastnit ústní části. Celou zkoušku musí opakovat. Pokud žadatel neuspěje v ústní části, musí také celou zkoušku opakovat.²⁹

Úroveň A1 představuje tyto jazykové dovednosti: žák se velmi jednoduchým způsobem zapojí do rozhovoru v nejběžnějších každodenních situacích, tj. ptá se a odpovídá na otázky týkající se jeho osoby, jeho bydliště, majetku, příbuzných a známých lidí:³⁰

- při návštěvě veřejných zařízení, pošty, při objednávání služby či jídla a při nákupu,
- při styku s úřední osobou (formuláře, vývěsky),
- při návštěvě zdravotního zařízení,
- ve společenském styku (písemné i ústní pozvání, plakáty),
- při ubytování, lokalizaci místa a při cestování veřejnou dopravou.

²⁹ Trvalý pobyt. *Čeština pro cizince*. [online]. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z: http://trvaly-pobyt.cestina-pro-cizince.cz/index.php?p=informace-o-zkousce&hl=cs_CZ.

³⁰ Trvalý pobyt. *Čeština pro cizince*. [online]. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z: http://cestina-pro-cizince.cz/?p=uvodni-informace&hl=cs_CZ.

6 KURZY ČEŠTINY PRO RODILÉ VIETNAMSKÉ MLUVČÍ

Existuje nesčetný počet kurzů nabízejících výuku českého jazyka pro cizince, ale kurzy, které se specializují na výuku češtiny pro rodilé vietnamské mluvčí, by se daly spočítat na prstech jedné ruky. V porovnání s předchozími lety jich je ale o poznání více. Většina kurzů nabízí výuku jazyka na úrovni A1 až B2, pouze s českým učitelem nebo s českým učitelem a doprovodným vietnamským rodilým mluvčím, který ovládá češtinu. Kurzy následně rozdělím do tří skupin, a to na kurzy placené, neplacené a internetové.

Placené kurzy

Jazykové a vzdělávací centrum Kajetán³¹ nabízí: „Kurz češtiny pro cizince upraven speciálně pro potřeby vietnamských rodilých mluvčích klientů. V průběhu kurzu se studenti naučí základům české gramatiky a pravopisu. Důraz bude kladen na živá jazyková cvičení, nácvik různých konverzačních situací, schopnost orientovat se v českém mluvčím prostředí.“³²

Studenti by se měli v kurzu naučit číst s porozuměním a samostatně psát český text, pochopit problematiku skloňování a gramatických shod, pozdravy a zdvořilostní fráze a také se naučit vybrané slovní zásobě.

Kurz probíhá v zimním a letním semestru. Jeden semestr tvoří 18 lekcí po 90 minutách.

Další firma, která nabízí kurz Čeština pro Vietnamce, se nazývá Polytechna Consulting, a.s.,³³ cílem společnosti je připravit účastníky kurzu na zkoušku z češtiny na úrovni A1, kurz je určen pro zájemce o získání trvalého pobytu v ČR. Studenti by se

³¹ Čeština pro vietnamsky mluvící I. *Jazykové a vzdělávací centrum Kajetán* [online]. [cit. 2014-05-28].

Dostupné z: <http://www.jvckajetanka.cz/clanky/cestina-pro-vietnamsky-mluvici-i.html>.

³² Tamtéž.

³³ Čeština pro cizince. *Politechna Consulting* [online]. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z:

http://www.polytechna.eu/Cestina_pro_cizince.

v kurzu měli naučit základní gramatické jevy a seznámit se s různými oblastmi každodenního života. V kurzu se klade důraz na procvičování výslovnosti. Na výuce se podílí dva lektoři, z nichž jeden je rodilý český mluvčí a druhý Vietnamec. Vietnamský lektor má za úkol vietnamské studenty seznámit s češtinou a výklad české gramatiky ve vietnamštině. Student si pak může s českým lektorem procvičit to, co se naučil v hodině s vietnamským učitelem.

Výuka probíhá 10 měsíců po 16 hodinách, po absolvování kurzů obdrží každý z absolventů osvědčení.

Bezplatné kurzy

Jihomoravské regionální centrum na podporu integrace cizinců³⁴ nabízí kurzy českého jazyka pro cizince ze třetí země, kam patří i Vietnam. „Znalost českého jazyka podporuje sociální a profesní integraci cizinců. Z toho důvodu se naše integrační centrum zaměřuje na realizaci jazykových kurzů. Společně s partnerem projektu SOZE poskytujeme cizincům ze třetích zemí bezplatně kurzy českého jazyka.“³⁵

Kurzy probíhají v Blansku, Brně, Břeclavi, Hodoníně a Znojmě. Kurz trvá 72 vyučovacích hodin. Jsou nabízeny následující úrovně kurzů: začátečník A1, mírně pokročilý A2 a středně pokročilý B1. Výuka probíhá 2krát týdně v 3hodinových blocích. Po absolvování a splnění podmínek kurzu (54 hodin z celkových 72) může každý získat osvědčení o návštěvě kurzů. Do kurzů se může přihlásit pouze cizinec pocházející ze třetí země, musí mít povolení k pobytu v ČR a vyplněný „Souhlas se zpracováním osobních údajů“.

K výuce se používá speciální učebnice vytvořená právě pro tento účel, k učebnicím je i pracovní sešit; vše studenti dostanou zcela zdarma. Kurz většinou učí český učitel, který nemá základy vietnamštiny, zde může nastat problém, že když bude v kurzu mnoho začátečníků, nebudou mu rozumět a může lehce dojít k nepochopení toho, co učitel vysvětluje; většina přistěhovaných Vietnamců má jen základní vzdělání.

³⁴ Kurzy českého jazyka: *Jihomoravské regionální centrum na podporu integrace cizinců* [online].

[cit. 2014-06-08]. Dostupné z: <http://www.cizincijmk.cz/Articles/4104-2-Kurzy+ceskeho+jazyka.aspx>.

³⁵ Kurzy českého jazyka: *Jihomoravské regionální centrum na podporu integrace cizinců* [online].

[cit. 2014-06-08]. Dostupné z: <http://www.cizincijmk.cz/Articles/4104-2-Kurzy+ceskeho+jazyka.aspx>.

Internetové kurzy

Internetový portál www.hoctingsec.cz³⁶ nabízí placenou online výuku českého jazyka přes komunikační síť Skype nebo Yahoo messenger na úrovni A1. Svým studentům dává možnost výběru výuky s českým nebo vietnamským lektorem. Student si může zvolit, kolik hodin týdně bude chtít, aby výuka probíhala (1, 2, 3 či 4 h). Kromě výuky češtiny také zprostředkovává další služby pro vietnamské občany (překlady, zajištění levného volání do Vietnamu, pojištění, ...).

Z uvedených kurzů mi jako nejzajímavější a také nejefektivnější připadá kurz, který nabízí společnost Polytechna Consulting, a.s. Jednou z velkých výhod pro studenty je, že v hodině je i rodilý vietnamský mluvčí, který jim vysvětlí gramatiku, což by bylo pro českého učitele velice složité a možná i nemožné. Jedna z nevýhod kurzů je, že probíhá pouze v Praze, studenti, kteří pochází z jiných měst, nemají možnost ho navštěvovat.

Jako další kurz, který je dle mého názoru *dobrý*, je kurz češtiny, který nabízí Jiho-moravské regionální centrum na podporu integrace cizinců. Kurz absolvovala moje maminka a další známí, a proto mohu říci, že je vhodný pro Vietnamce, kteří už mají nějaké znalosti z češtiny a chtějí se něco více přiučit. Určitě bych ho nedoporučila úplnému začátečníkovi, který nemá žádné ponětí o češtině, v kurzu je český učitel, který vše vysvětluje v češtině, a proto zde může nastat problém, že úplný začátečník nebude rozumět vykládanému tématu.

Jazykový kurz, který nabízí Jazykové středisko Kajetán, a podobně také kurz nabízený internetovým portálem hoctiengsec.cz nemohu hodnotit, neabsolvovala jsem žádný z nabízených kurzů a ani neznám nikoho, kdo by tímto kurzem prošel.

³⁶ Hoc tieng Sec tren mang. A–Z učení češtiny [online]. [cit. 2014-06-08]. Dostupné z: <http://www.hoctiengsec.cz/>.

7 PUBLIKACE

Publikace určené pro výuku češtiny jako cizího jazyka na dnešním trhu najdeme obrovské množství, ale publikace, které jsou přímo určené pro vietnamsky mluvící občany, kteří se chtějí naučit česky, už tak velké množství nenajdeme.

Učebnice sloužící k výuce českého jazyka pro Vietnamce lze zakoupit ve větších vietnamských tržnicích (např. v SAPĚ), v českých knihkupectvích jsou velice těžko k dostání. V tržnicích najdeme i mnoho dalších učebních materiálů, jako např. vietnamsko-české slovníky, učebnice, konverzační příručky – bohužel tyto učebnice a příručky často obsahují mnoho chyb a málo hesel, jejich slovní zásoba není aktuální.

Pro ukázkou jsem si vybrala čtyři publikace, které jsou dle mého názoru vhodné k výuce češtiny pro vietnamské mluvčí.

7.1 *Chcete mluvit česky? (Bạn có muốn nói tiếng Séc không?)*

Jako první příklad jsem si zvolila publikaci Elgi Čechové a Heleny Remediosové *Chcete mluvit česky? Díl 1.*³⁷ Jak autorky píší v úvodu, publikace je určena pro vietnamsky mluvící studenty, kteří se chtějí naučit česky – od začátečníky až po mírně pokročilé. Za pomoci zprostředkované komunikativní metody bude student po jejím zvládnutí schopný orientovat se a domluvit se ve všech běžných oblastech společenského života, tj. ve městě, v hotelu, v restauraci, v obchodě, na poště, na nádraží, na letišti, na celnici, v kanceláři, na dálnici apod. Bude umět sjednat si s někým schůzku, česky si s přáteli popovídat o rodině a svých zálibách nebo bude schopen vést jednoduché obchodní jednání.

Student si zároveň se slovní zásobu a konverzačními obraty běžných témat osvojí potřebnou gramatiku: 16 lekcí obsahuje celý základní gramatický systém češtiny.

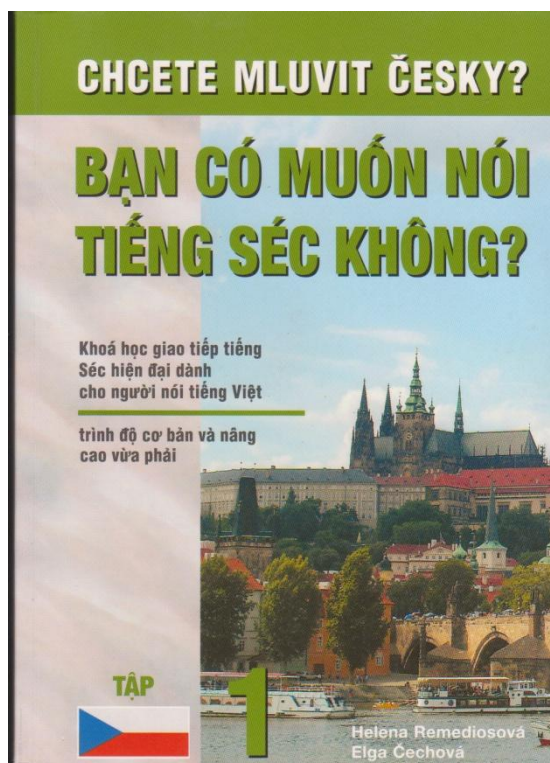
³⁷ ČECHOVÁ, E.; REMEDIOSOVÁ, H.: *Chcete mluvit česky? 1*, Liberec: Harry Putz, 2011.
ISBN: 978-80-86727-25-7.

S přehlednými gramatickými tabulkami na konci učebnice získají studenti celkový přehled o české gramatice.

Publikace je napsaná česko-vietnamsky. Autorky ji rozčlenily do patnácti lekcí. Na začátku se nachází vietnamsky psaný obsah, ve kterém jsou jednotlivé lekce stručně popsány.

Najdeme zde jakousi „předlekcí“ s názvem „Các âm trong tiếng séc“ (Hlásky v češtině). Dalo by se říci, že je jakýmsi úvodem do české fonetiky. Další lekce už jsou číslované od nuly do patnácti. Každá lekce obsahuje základní slovní zásobu, gramatiku, dialogy a cvičení na ovládnutí gramatiky, Text 1 a Text 2 vztahující se k tématu lekce, cvičení k procvičení lexika a větných struktur a modelové konverzace. Jednotlivá probíraná témata jsou následující: Moje rodina, Tvůj den, Jídlo, Nakupování atd.

Na konci knihy se nachází přehled základních společenských frází „Co říkáme“, veřejné nápisy, gramatické tabulky, klíč řešení ke všem cvičením, včetně překladů dialogů v lekcích 1–6, česko-vietnamský slovník, gramatický rejstřík a tři celostránkové ilustrace k popisování.

Obr. 1: Titulní strana publikace „Chcete mluvit česky“.

7.2 *Jak se učit česky rychle a efektivně (Hướng dẫn học tiếng séc nhanh và hiệu quả)*

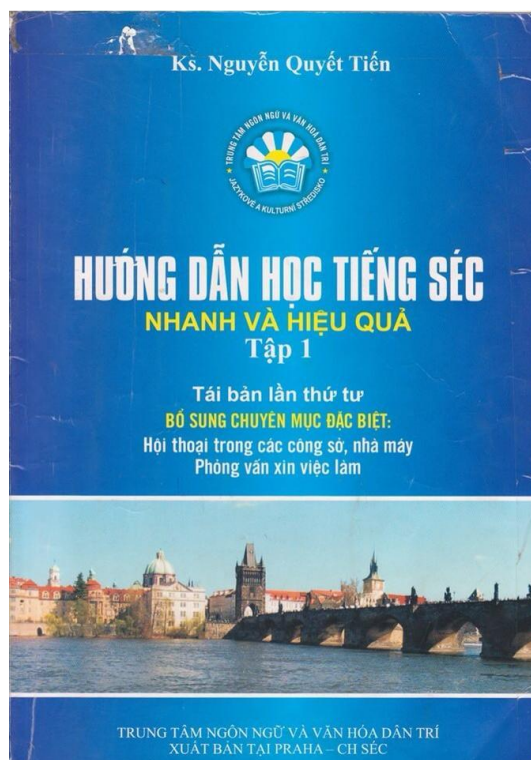
Jako další publikaci jsem si zvolila *Hướng dẫn học tiếng séc nhanh và hiệu quả*³⁸ od Ing. Nguyễn Quyét Tién. Učebnice je určena pro vietnamské mluvčí, kteří se chtějí naučit češtinu rychle a efektivně, celkem má dva díly.

Každý díl publikace je rozčleněn do dvou částí, první část je gramatická a druhá konverzační. V gramatické části, v prvním díle, se nachází 35 lekcí, druhý díl pak pokračuje do lekce 96. Lekce se zabývají jednotlivými gramatickými jevy v českém jazyce, v každé lekci je na začátku vysvětlen daný jev, který se bude probírat, na konci lekce jsou pak různá cvičení na probrané gramatické jevy. Gramatika a zadání k jednotlivým cvičením jsou napsána ve vietnamštině. V konverzační části se nachází další kapitoly věnující se různým tématům (rodina, škola, seznámení se, potraviny, ...). V konverzační části se vždy na jedné straně nachází česky psaný obrat a na druhé pak jeho překlad do vietnamštiny. Celou publikaci uzavírá klíč k jednotlivým cvičením. Druhý díl je na rozdíl od prvního obohacen o část, která stručným způsobem představuje povinné zkoušky z českého jazyka pro cizince, žadatele o trvalý pobyt v ČR, kterou musí od 1. 1. 2009 povinně skládat. V této nové části jsou uvedeny příklady zadání zkoušky.

Jiří Brouček o publikaci napsal: „Publikaci není možné srovnávat s klasickou učebnicí češtiny pro cizince, ale to si autor nekladl za cíl. V tomto směru by jí chyběla didaktika vhodná pro posluchače, které tvoří většinou dospělí lidé, kteří nikdy předtím česky nemluvili, nebo jen velmi málo. Texty i struktura učebnice více než české odráží vietnamské prostředí a nutnou potřebu Vietnamců naučit se česky jen v některých situacích. Neumožňuje naučit se vhodnou pomůckou pro výuku češtiny pro Vietnamce. Při lekcích, kdy je užívána standardní učebnice českého jazyka pro cizince a zároveň tato srovnávací publikace, je možné dosáhnout efektivnějších výsledků při výuce. Publikaci proto můžeme čtenářům doporučit.“³⁹

³⁸ NGUYỄN, Q. T.: *Hướng dẫn học tiếng séc nhanh và hiệu quả*, Praha: Thế Giới, 2007.

³⁹ KOCOUREK, J. *Jak se učit česky rychle a efektivně*. In: Klub Hanoi [online]. [cit. 2014-06-08]. Dostupné z: <http://www.klubhanoi.cz/view.php?cislocianku=2009020602>.

Obr. 2: Titulní strana publikace „Jak se učit česky rychle a efektivně“.

7.3 Rukověť pro integraci, Vietnamsko - česko - anglická konverzace (Cẩm nang hội nhập, Hội thoại việt - séc - anh)

Jako třetí jsem si zvolila publikaci *Rukověť pro integraci, Vietnamsko - česko - anglická konverzace*⁴⁰ od Ing. Nguyễn Quyết Tiến. Autor v úvodu říká: „Abychom však mohli cizí jazyk užívat aktivně v plném rozsahu našich potřeb, musíme si osvojit základní znalosti o jeho výslovnosti a gramatice...“⁴¹

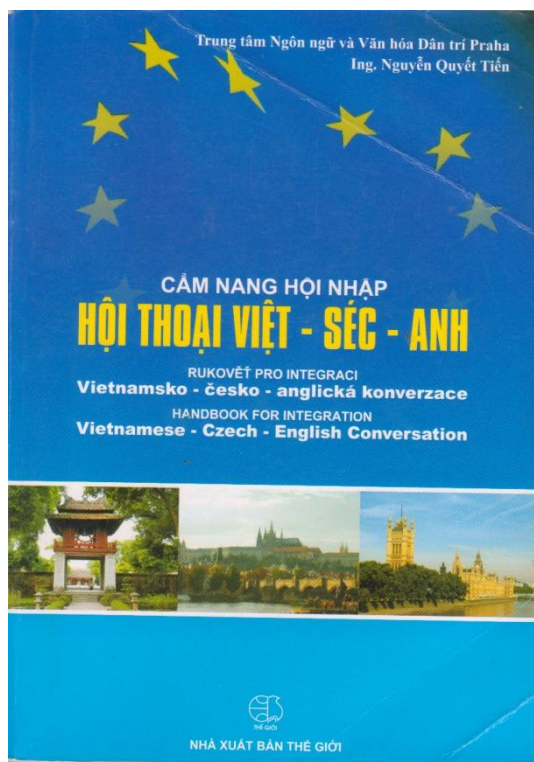
Autor uvádí celkem 21 kapitol, z nichž se každá dělí na další menší tematické podkapitoly, každé téma zahrnuje slovníček a rozhovor. Všechny kapitoly jsou tvořeny podobným způsobem. Na prvním místě najdeme názvy kapitol napsané trojjazyčně (vietnamsky, česky, anglicky), dále slovíčka rozdělená do tří sloupečků, v prvním vietnam-

⁴⁰ NGUYỄN, Q. T.: *Cẩm nang hội nhập, Hội thoại việt - séc - anh, Rukověť pro integraci, Vietnamsko - česko - anglická konverzace*, Vietnam: Thế Giới, 2010.

⁴¹ Tamtéž.

sky, v druhém česky a ve třetím anglicky, na určitá témata: Osobnost a rodina, číslovky, čas, počasí apod.

Na konci knihy se nachází porovnání některých gramatických rozdílů mezi vietnamštinou, češtinou a angličtinou.

Obr. 3: Titulní strana publikace „Rukověť pro integraci“.

7.4 Čeština – základní kurz pro Vietnamce (Tiếng Séc Cơ Sở Cho Người Việt Nam)⁴²

Toto skriptum bylo vydáno v roce 2003 Občanským sdružením „Klub Bambus“, autorem je Ing. Nguyễn Tùng, CSc.

⁴²NGUYEN, T.: *Tiếng Séc cơ sở cho người Việt Nam, Čeština – základní kurz pro Vietnamce*. Praha: Občanské sdružení Klub Bambus, 2003. ISBN 80-239-6846-7.

Skriptum je tištěno černobíle a má 72 stran. Uvnitř najdeme obsah, stručnou předmluvu (obojí v češtině i ve vietnamštině), dále pak osm kapitol o gramatice češtiny a dvě přílohy (přehled české abecedy a výslovnost jednotlivých hlásek a způsob řazení a zápisu slov v českých slovnících. V předmluvě se dozvídáme o poslání publikace, což je poznání českého jazyka. Skriptum je určeno mladým i starším Vietnamcům žijícím na území ČR.

Každá kapitola je složena z výkladu předmětu a cvičení. V první kapitole se autor věnuje výslovnosti hlásek (jsou zde uvedeny jen ty, jejichž výslovnost se v češtině a vietnamštině liší). Druhá kapitola nabízí přehled slovních druhů češtiny. Ve zbylých kapitolách autor stručně popisuje charakter a způsob použití českých sloves, skloňování podstatných jmen, používání přídavných jmen, zájmen a způsobu tvoření slov v češtině. Zcela zde chybí výchozí texty k učební látce, pomocný slovníček nebo metodické pokyny.

Publikace je rozdělena na základě gramatických jevů, nikoli tematicky podle slovní zásoby. Kromě překlepů v českých i vietnamských slovech (s. 4: slovo v nadpisu „Hiêu“, s. 8: slovo „con lợa“ atd.) najdeme také nesjednocenou formu zápisu předávaných informací.

Kocourek o publikaci říká: „Domnívám se, že naprosto zásadní chybou při vydání publikace v tomto případě je absence odborných recenzí a připomínek vietnamsky mluvících odborníků, češtinářů a pedagogů. Je velká škoda, že autor nepřizval k jejímu vytvoření zástupce dalších sdružení vietnamských občanů, či jiné nezávislé odborníky. Publikace tak není efektivním pedagogickým materiálem, je poměrně obsahově nekonzistentní a možná i poněkud matoucí. Na druhou stranu je to první současná publikace, která se konečně snaží podat český jazyk z pohledu Vietnamce, což může výuku jazyka zefektivnit.“⁴³

⁴³ KOCOUREK, J.: *Čeština – základní kurz pro Vietnamce*. In: *Klub Hanoi* [online]. [cit. 2014-06-08]. Dostupné z: <http://www.klubhanoi.cz/view.php?cislocianku=2004072002>.

Obr. 4: Titulní strana publikace „Základní kurz pro Vietnamce“.

Jako nejvhodnější publikace se mi jeví *Chcete mluvit česky?* od Elgi Čechové a Heleny Remediosové, kterou využili i při výuce vietnamských studentů na FD ČVUT. Gramatické jevy jsou zde jasně vysvětlené a grafická úprava textu je přehledná, navíc studenti mají k dispozici i výukový CD-ROM, kde si student může sám procvičovat naučené učivo. Jako další bych doporučila publikaci *Jak se učit česky rychle a efektivně*. Student si za pomoci publikace naučí základní gramatiku a rozšíří si slovní zásobu. V učebnici najde slovní zásobu, která je běžně používána v každodenních situacích Vietnamců v ČR. Jako nejméně vhodná mi připadá publikace *Čeština – základní kurz pro Vietnamce*, její grafická stránka je nevýrazná, těžko se dá vyznat v jednotlivých kapitolách, chybí zde výchozí texty k učební látce, pomocný slovníček a metodické pokyny. Pro pokročilejší studenty, kteří už umějí gramatiku a chtějí se zlepšit a naučit zajímavé fráze ke komunikaci, bych doporučila publikaci *Rukověť pro integraci, Vietnamsko - česko - anglická konverzace*, student se zde může naučit a procvičit fráze jak v češtině, tak i v angličtině.

Závěr

Ve své práci jsem se věnovala vietnamské menšině, její migraci, i tomu, jak správně oslovit příslušníky této menšiny. Dále jsem se zaměřila na popsání rozdílu mezi češtinou a vietnamštinou analyzováním textů, které byly napsány rodilými vietnamskými mluvčími, následně jsem se snažila vypsát chyby, které se zde vyskytovaly a popsat možné problémy z toho vyplývající. Pro lepší orientaci jsem texty naskenovala a vložila do přílohy.

Jelikož každý Vietnamec, který chce získat trvalý pobyt na území České republiky, musí splnit zkoušku z českého jazyka, pokusila jsem se zaměřit na kurzy a publikace právě k tomuto účelu určené. Je velice těžké říci, který kurz či publikace je nejvhodnější pro výuku a přípravu na tuto zkoušku, každému vyhovuje něco jiného, každý má jiné potřeby. Z mého hlediska je nejlepší a nejvhodnější kurz, který nabízí společnost Polytechna Consulting, a.s. Jednou z velkých výhod kurzu je, že v hodině je přítomen i rodilý vietnamský mluvčí, který studentům vysvětlí gramatiku ve vietnamštině. Jako učební publikaci bych zvolila *Chcete mluvit česky?* od Elgi Čechové a Heleny Remediosové. Gramatické jevy jsou zde srozumitelně vysvětlené a grafická úprava textu je přehledná, k učebnici je k dispozici i výukový CD-ROM, kde si může student sám učivo procvičovat.

Chyby v češtině Vietnamci dělat budou, a to ne jen Vietnamci, ale každý, kdo se bude česky učit, a proto jsem se snažila svoji bakalářskou práci zaměřit na tento problém, aby učitelé, kteří budou učit češtinu vietnamské rodilé mluvčí, více pochopili své studenty a věděli, na co se při výuce zaměřit, čemu věnovat pozornost, čemu se naopak vyhnout a následně se pak pokusili problémy odstranit.

Literatura

ČECHOVÁ, E.; REMEDIOSOVÁ, H.: *Chcete mluvit česky? 1*, Liberec: Harry Putz, 2011. ISBN: 978-80-86727-25-7.

ČERNÍK, J. a kol.: *S vietnamskými dětmi na českých školách*, Praha: H&H + Klub Hanoi, 2006. s. 49. ISBN: 80-7319-055-9.

KUSÁK, A.; VESELKOVÁ, I.: *Výuka českého jazyka ve skupinách vietnamských studentů na ČVUT FD, Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka 2006–2007*, Praha. ISBN: 978-80-869003-58-3.

NGUYỄN, Q. T.: *Cẩm nang hội nhập, Hội thoại việt - séc - anh, Rukověť pro integraci, Vietnamsko - česko - anglická konverzace*, Vietnam: Thế Giới, 2010.

NGUYỄN, Q. T.: *Hướng dẫn học tiếng séc nhanh và hiệu quả*, Praha: Thế Giới, 2007.

NGUYEN, T.: *Tiếng Séc cơ sở cho người Việt Nam, Čeština – základní kurz pro Vietnamce*. Praha: Občanské sdružení Klub Bambus, 2003. ISBN 80-239-6846-7.

VASILJEV, I.: *Český učitel a vietnamský student v utkání s češtinou. Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka*, Praha, 2005, s. 145–151. ISBN: 80-86903-37-0.

VLČKOVÁ, L.: *Několik poznámek k výuce vietnamských studentů, Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka 2005–2006*. s. 153–165. ISBN: 80-86903-37-0.

Internetové zdroje

BROUČEK, S.: Aktuální problémy adaptace vietnamského etnika v ČR. Etnologický ústav AV, Praha, 2003. Dostupné z:

<http://www.mezikulturnidialog.cz/res/data/011/001346.pdf>.

BROUČEK, S.: Historie imigrace z Vietnamu do českých zemí. In: Klub Hanoi [online]. [cit. 2014-06-08]. Dostupné z:

<http://www.klubhanoi.cz/view.php?cisloclanku=2005040901>.

ČESKO. Úplné znění zákona č. 326/1999, o pobytu cizinců na území České republiky.

In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2011, částka 80, s. 2320. Dostupný z:

<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5978>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Český statistický úřad* [online]. Český statistický úřad,

© 2012 [cit.2014-05-24]. Dostupné z:

[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/7D00458BF4/\\$File/c01t03.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/7D00458BF4/$File/c01t03.pdf).

Čeština pro cizince. *Politechna Consulting* [online]. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z:

http://www.polytechna.eu/Cestina_pro_cizince.

Trvalý pobyt. *Čeština pro cizince* [online]. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z:

http://cestina-pro-cizince.cz/?p=uvodni-informace&hl=cs_CZ.

Trvalý pobyt. *Čeština pro cizince* [online]. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z:

http://trvaly-pobyt.cestina-pro-cizince.cz/index.php?p=informace-ozkousce&hl=cs_CZ.

Čeština pro vietnamsky mluvící I. *Jazykové a vzdělávací centrum Kajetán* [online].

[cit. 2014-05-28]. Dostupné z:

<http://www.jvckajetanka.cz/clanky/cestina-pro-vietnamsky-mluvici-i.html>.

Hoc tieng Sec tren mang. *A–Z učení češtiny* [online]. [cit. 2014-06-08]. Dostupné z:

<http://www.hoctiengsec.cz/>.

KOCOUREK, J.; PECHOVÁ, E.: *Metodické poznámky k výuce češtiny pro Vietnamce*.

Praha: Klub Hanoi. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z:

http://www.klubhanoi.cz/pdf/kestazeni/metodicke_poznamky_k_vyuce_cj_pro_vietnamce.pdf.

KOCOUREK, J.: *Jak se učit česky rychle a efektivně*. In: Klub Hanoi [online].

[cit. 2014-06-08]. Dostupné z:

<http://www.klubhanoi.cz/view.php?cisloclanku=2009020602>.

KOCOUREK, J.: *Čeština – základní kurz pro Vietnamce*. In: Klub Hanoi [online].

[cit. 2014-06-08]. Dostupné z:

<http://www.klubhanoi.cz/view.php?cisloclanku=2004072002>.

KOCOUREK, J.: *Vietnamci v ČR*. In: Socioweb 5/2005, Praha, 2005. [cit. 2014-06-08].

Dostupné z: <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=199&lst=113>.

KOMERS, P.; J. SLEZÁKOVÁ. *Čeští Vietnamci mezi dvěma jazyky: Vliv češtiny na vietnamštinu a vietnamštiny na češtinu*. *Vesmír*. 2010, č. 89. [cit. 2014-05-28].

Dostupné z:

http://www.muzeumprahy.cz/content/files/napsali_o_nas/Cesti_Vietnamci_Vesmír_89_duben_2010.pdf.

Kurzy českého jazyka: Jihomoravské regionální centrum na podporu integrace cizinců

[online]. [cit. 2014-06-08]. Dostupné z:

<http://www.cizincijmk.cz/Articles/4104-2-Kurzy+ceskeho+jazyka.aspx>.

PECHOVÁ, E.: *Migrace z Vietnamu do české republiky v kontextu problematiky obchodu s lidmi a vykořisťování*. La Strada ČR, Praha, 2007. [cit. 2014-05-28].

Dostupné z:

http://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/Zprava_migrace_Vietnam.pdf.

VASILJEV, I.: *Pravopis a transkripce vietnamštiny*. In: Naše řeč [online].

[cit. 2014-06-08] Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6759>.

Vietnam-lidé. *Vietnam* [online]. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z:

<http://www.vietnam1.estranky.cz/clanky/lide.html>.

Seznam použitých zkratek

apod.	podobně
atd.	a tak dále
event.	eventuálně
např.	například
tj.	to je
tzv.	tak zvaný
resp.	respektive

Přílohy

Příloha č. 1: Naskenovaný český text napsaný rodilým vietnamským mluvčím 1

^{16. 2. 198}
JA JSEM Mai A. Bít li' t. VRBOVEC. 209.
2 Noj MO. Mam' 50 kó' ku. Ya' Sem vda Na
Mam' 2 dechi. Clu' si va' Ho Rka.
Ya' Pa Ra Sui u Na HaTÉ. JA' CEsKy'.
17 Roc Ku. JA Ly Bi' BEN Mi DE. Mij,
Clu' si JA. CEM ME Lu E. RAVIN. ON MA'
26 Roc Ku. PRAŠNE Na HaTÉ.
MOJE Ho Rka JE EVA. ON LA 18 Roc Ku.
STUDENĚRI.
YA MYSLIM BUDU CEsKy' SEKH LO VESE
LA' RDRAVY. A
YA JSEM VIETNAM KA. JA Ly Bi A Mam'
RA' DA. Na CEsKy' 'HE SKY PO CaSy'.
CE SI MO' DO BRY'.

Příloha č. 2: Naskenovaný český text napsaný rodilým vietnamským mluvčím 2

165. č. 16

Jsem Vietnamka, mé jméno je Maria Phamová. Jsem byla 13 roků v ČR. Jsem vdaná, můj manžel je Pavel. My máme dvě děti. Můj první syn je David, on má 10 roků. On us chodíš do 4 třídy. Ten menší je Leoš, on má 6 roků. začíná taky chodíš do 1. třída.

Jsem prodlavačka, mám ~~obchod~~ textil na městě. Každý den jezdím do práce autobusem, ale můj manžel jezdí vždycky do práce autem. On pracuje v potravinách. My obědváme do bufet až doma se scházíme na večeri.

Jsem smutná protože rodiči nejsou v ČR, oni byli ve Vietnamu. (My spotojeme v ČR). Líbí ^{jsem} ~~me~~ tady, jednom někdy jsem spominám na Vietnam.

~~nesouhlasím~~

Jsem Maria a to je můj program večera:

Večera jsem vstávala moc pozdě asi 7^h. Jsem udělala snídaní pro děti. Oni mněli mléko a buchtu. Jsem koupila koláček na svácinu pro David protože on nechce jíst nic jiného. Kolem 7^h20' jsme jeli do školky autobusem. Jsem šla do práce asi 8^h15'. V obchodě jsem snídala café a koblíhu. Pak jsem otevřela obchod v 8^h30' a pracovala. Obědvala jsem v 12^h. Odpoledne ve 15^h jsem jedla svácinu. Jsem zavřela obchod v 17^h30'. Já a děti jsme přijeli domů autobusem. Doma se David učí a Leoš si hraje. Já jsem vařila večeri. Manžel přijel pozdě pak jsme večereli v 19^h30'. Potom jsem uklízela a žehlila. Děti šli spát v 21^h.

Jsem sledovala film a manžel taky.

My jsme šli spát kdem 23^h.

Příloha č. 3: Naskenovaný český text napsaný rodilým vietnamským mluvčím 3

PŘEDSTAVIT SEBE (UMIĚ) 19

- JÁ JSEM MARTIN ~~NA~~ JE MĚ 30 LET.
- JSEM Z VIETNAMU.
- JSEM V ČESKÉ REPUBLICE 6 LET
- UČIL JSEM ČESKY NA KUZECH, UČÍM SE UŽ 3 MĚSÍCE, UMÍM MÁLO ČESKY :D
- JSEM PODNIKATEL. JÁ MAM VLASTNÍ OBCHOD PRACUJI V VLASTNÍ OBCHODĚ
- JSEM SVOBODNÝ. JSEM BEZDĚTNÝ :D
- PŘIJEL JSEM DO ČR, PROTOŽE JSEM CHTĚL PODNIKAT ~~JSEM~~ A STUDOVAT ČESTINA :D
- LÍBÍ SE MI V ČESKÉ REPUBLICE, PROTOŽE TU JE HEZKÉ POČASÍ, JE TU NESLEPSÍ PIVO ...
- JÁ CHCI ZPĚTKY VIETNAMU, KDY JSEM STARŠÍ
- KDY VOLNÍ ČAS, TAK JSEM ČTU NOVINY, SE KOUKÁM NA FILM (TY) NEBO JSEM NA INTERNETU, FACEBOOK
- MAM RAD ČESKÁ JIDLA: PÁREK V ROHLÍK NEBO SALÁT MAM RAD PIVO GAMBIRINUS, ~~PLZEŇ~~ BRAMBOROVÝ
- TADY MAM HODNĚ PRÁCE TAK JE MAM PAMIZE, JSEM V ČR UŽ DLOUHO ALE JEŠTE MÁLO ~~PROTOŽE~~ UMÍM ČESKY, PROTOŽE NEMAM ČASU NA UČENÍ ...

(Faint handwritten notes and a smiley face are visible at the bottom of the page.)

Příloha č. 4: Naskenovaný český text napsaný rodilým vietnamským mluvčím 4, 5

res. 6-12
Já jsem Tania. To je moje české jméno. Já jsem Vietnamska
Je mi 35 let. Nechtěla jsem na cizí zemi. Ale na konec
už jsem tu, už 13 roky žiju v České Republice. Mám dvě
děti. Oni už do školy. Ale já neumím česky, nemůžu jim
poradit. To je moje největší problém. Chci umět česky. Ale
to nejde. Každý den do práce od rána do večera, nemám
čas se učit, ani do školy. Teď dělám nehty. Bavím se pořád.
Až povím domluvíme. Ale neumím psát. Neje děti a já
poradit ne učení. Ni to vadí. Ale stejně nemůžu umět
česky. Tak co mám dělat ??? ... Poráďte mi !!!

res. 6-7

JÁ JSOU PAVEL BYLÍM VE ZHOJME, MOJE
ŽENA SE JMENUJE HARIKA. MY MÁME SPOLU
DVA LYNY. ONI UŽ CHODÍ DO ŠKOLY.
KAŽDÝ DEN VSTAVÁM V PĚT HODIN A 5.15
PŘIJEDU DO PRÁCE. MÁM TĚŽKOU PRÁCI. DĚLÁM
10 AŽ 14 HODIN DENNĚ.

ČESKÁ REPUBLIKA JE NÁDHERNÁ ZEMĚ
KDE JSOU VELMÍ HODNÍ. POVAŽUJU JI ZA
SVOJÍ RODINOU ZEMÍ.

Příloha č. 5: Naskenovaný český text napsaný rodilým vietnamským mluvčím 6

12.07.20
Jmenuji Ha. Jsem z Vietnamu. Jsem vdaná. Můj manžel je český.
Přišla jsem do Česka na sloučení rodiny.
Bydlíme spolu v Jeseníkě, Praha 10. Bydlím tedy skoro rok. Mám
4 ~~rod sourozenci~~ a rodiče, obě z Vietnamu. Ještě nemáme děti.
Jsem v domácnosti, nepracuju protože ^{ještě} nemám povolení k pobytu ^{tedy} nemůžu
~~dele~~ najít práce. Učím se česky třikrát za týden. Já chei mluvit
dobře česky, protože chei bydlím a do práce tedy, každý den vaším
vietnamské jídlo a občas vaším i české jídlo, ale více vietnamské jídlo.
Smládky a oběd jím sama, protože můj manžel je v práci. Večeri
jíme spolu. Mám hodně volné času, proto ~~to~~ často koukám na filmy
na internet. V odpoledne jdu na procházku, na nákup nebo v vietnamský
obchodě na mluvit. ~~to~~ Večer, můj manžel často pomáhá mé učím
se česky a koukáme na film. Když ~~to~~ se dívám na český film, také
^{se} ~~můžu mluvit~~ ~~to~~ česky. Někdy o víkendy jezdíme na chatu.

res. č. 2

Znojmo 21-09-2013.

Ja jsem Bhai, ja bydlím Loučka 2639
i manžel a dvě děti. První den do ČR
Prahy, a pak do Jaroměř: Tak tady
všechno úplně jiný, tak krásný, proto
ze je léto v květen. Tam jsou hodně
květiny od třesně a ještě řeka. Každý
den my jsme do práci a pak když
končíme hned do lesa a ^{do} říčky procházka
To tak moc krásný. Čas je rychle, už
20 roku, my jsme teď tady Znojmo není
takový lesa jako v Jaroměř ale máme
jiná taky hodně krásná, to je babička
Eva. Ona bydlí blízko měj byt, on je
moc moc hodná, mi hodně pomáhat
v životě a taky 2 hlugeř hodně od ní se

Příloha č. 7: Naskenovaný český text napsaný rodilým vietnamským mluvčím 8

125. C. 9
Ja jsem lenka, mám 49. koka, mám manžel
a 1 kler a 3 Holky. Jsem podnikate.
Bydím ve znojme. Máme odchod prodáme
boty a domácí potterby. Ráno vstávám v
6⁴⁵. Moje deery taky. My snídáme rohlíky
a máslo a pijme kavi a čaj. Potom
deery do školy v 7⁴⁵. Ja a manžel taky
jde do odchodu. Naš odchodu máme
steručno od 8⁰⁰ do 18⁰⁰. Miletí bylo
dobry. a teď nemí porotě. oni nemají
penide, všechno drahy.
Ja jsem hudeň. mám rada maso.
Kdy nemáme maso nebudu jist. Moje
manžel hodny. Moje Syn má 27 Roku.
on je šikovný. Holky Taky. máme
dobry Rodny.

Příloha č. 8: Naskenovaný český text napsaný rodilým vietnamským mluvčím 9

Přiletěl jsem do Čech 14. 4. 1999. Když jsem byl ve Vietnamu
jsem viděl jen před filmem je krásné krajiny. Chci bych někdy
mohu dat nohu na krásnou zemi. Pak volal jsem bratřovi
a bych mu požádal, že mi může udělat požádku. Nedostal
jsem jeho odpověď nic. Myslel jsem, že asi nikdy nebudu mít
šanci, tak na to už nečekám, ale na film se pořád sleduju.
Můj bratr odešel z domova do Československa v roce 1988, pracoval
v kovárně Motorjektivě v Č. Budějovicích. On přiletěl až v
roce 1998, to znamená, že po 6 měsících jsme telefonovali
křivě požádky. On zůstal doma 2 měsíce a my jsme nečekali otov.
Najednou za 2 měsíce podzolenou mě volal a říkal, že za 3 měsíce
dostanu vizu do ČR. Nevím, jak to popsal. Vlastně jsem velmi
veselý. Tak do dneška jsem v Čechách už skoro 13 let
byl jsem moc spokojený. Díky češi a moc vás miluji.
Hoang

Dobrý den!
já jsem Vietnamka
jsem věřák mám padesát
roku, bydlím Dyjalko Vyě
ky 10 - 66902 znojmo
- já jsem vedena mám dva
děti holaka a enuci
Můj manžel je Pavel on má
padesát dva roku
On má práce Hezna v
Dukla v znojmo
Moje Holka je věřka ona
je studentka ona má dvacet tři
roku.
Můj enuci já Martin on má
sedumnáť roku je do škol-
ly ve znojmo.
já byla tady pátmát
roku ale ne umij český
bratce nemam čas do škol-
ly -
- budu ma věit český
dobrý -

Příloha č. 10: Naskenovaný český text napsaný rodilým vietnamským mluvčím 11

100. E. 114

Já jsem VU VAN DOC Býmuv Dyjakovický
Já mám RODILA: MANŽELKA, a CERA a SUN
TEN TO ROK já máim 52 ROKY. JA žil
V ČESKÝ, 15 ROKY. JA jsem PRACUJU denně
70 hodin:

- JA mám manželka: jmenuje: HOANG THI KIM
HIEN, ona. narozenim ROK: 1966 a
CERA: VU THI KIEU OAVZ: narozena
ROK: 1990. a Syn VU HUY HOANG
- Narozenim ROK: 1997.
- Moju manželka doma:
- Moju CERA VYSOKA ŠKOLA:
- Moju SUN ŠTĚNÝ Z MOJIMO
- JA mám RAT RODILNA. HODNĚ ZORAVI: ŠTĚNĚ

Příloha č. 11: Naskenovaný český text napsaný rodilým vietnamským mluvčím 12,13

ja' jsem Vietnamka.
ja' nejsem Češka.
ja' jsem Phuong.
ja' jsem vdaná. ja' mám jedno dítě.
Můj syn chodí do školy. On má sedm roků.
Můj manžel je taky Vietnamec.
ja' jsem podnikatelka.
Můj manžel je taky podnikatel.
On má 40 let.
ja' žiju v Česku už 10 let.
ja' chodím do práce každý den v 8 hodin.
ja' ~~budu~~ do Vietnamu v listopadu
poletu

res. č. 8
JÁ jsem Nguyễn Thị Tâm.
Jsem Vietnamka.
Jsem PRÁDAVAČKA.
moje Rodina tady žije skoro už deset roků let.
Každá země je něčím zajímavá.
Česká republika je nádherná země
a lidé v Česku jsou velice přátelští.
Českou republiku považuju jako svoji rodnou
zemí.

Já jsem Han Vu. Já jsem Vietnamka. přijela jsem do
Česka v roce 2002. já jsem prodáváčka. já jsem znovu
prováděla tuto práci už 11 let, protože je stará
v ekonomické krizi proto moje práce má smysl.
já budu očekávat dovození ekonomiky moje práce
bude výborná a můj život bude příjemný

Česka je země která má dobré počasí, Češi jsou
srdeční. já se snažím náš život stabilizovat
a bydlet dlouhodobě v Česku.

res. č. 6

Jsem Lenka. Žiju ve městě Znojmo ulice Loučká 20.
Jsem v ČR už 15 let a můj život tu je velmi příjemný.
Moje rodina žije a vydělává se jako obchodník. Mám
2 dcery které chodí do 8. třídy. našla jsem si tu pohodu,
a s kamarádila jsem se s českými lidmi. mé dcery chtějí
založit akademické a průmyslové firmy. Když jsou mé dcery
šťastný medilám si starosti když se budou smutní,
když budou daleko rodiny. Představuji si toto místo
jako ~~domu~~ moje druhé rodné město. 2 den když jsem
pracovala a vítala české kamarády cítila jsem se
šťastně a sblížovali jsme se. Přála bych si aby mé
dcery byly úspěšné a založily stabilní rodinu v ČR.

Příloha č. 13: Naskenovaný český text napsaný rodilým vietnamským mluvčím
15,16,17

